

Eğlenceli Tarih

173

DÜNYAYI GÜLDÜREN
SÜPERSTAR

NASREDDİN
HOCA

MAZLUM AKIN

Eğlenceli
Bilgi

GİRİŞ

-Adını daha ilk duyduğunuz andan itibaren yüzünüzde kocaman bir gülümsemeye sebep olan,

-Her yaptığına, her dediğine kahkahalarla güldüğünüz,

-Yediden yetmişe herkesi mutlu eden,

-Hem bilge hem sevimli Nasreddin Hoca'nın yolu nihayet Eğlenceli Bilgi kitaplığına düştü.

Onunla ilgili ne söylesek eksik kalır. Onu ne kadar anlatsak bitiremeyiz. Onun hakkında ne kadar yazsak yetmez. O, dünyayı kıkır kıkır güldüren, güldürürken düşündüren kahramandır.

Gerçek Bir kahraman!

Bu kitapta Nasreddin Hoca'nın hayatını, yaşadığı dönemi de öğrenecek, müthiş fıkralarıyla günlerinize neşe katacaksınız. Üstelik her bir fıkrasında müthiş hayat derslerine şahit olacaksınız.

Haydi, hepinize bol gülmeler!

SIVRI HISARLI
NASREDDİN
HOCA

GERÇEK NASREDDİN HOCA'YI TANIYALIM

Elbette o sadece hayalî bir fıkra kahramanı değil! O gerçekten yaşamış, hakkında söylenen fıkraların gerçekten konusu olmuş biri!

Nasreddin Hoca Dünya'ya Gelirken

Nasreddin Hoca, 13. yüzyılda Anadolu'da yaşadı. Bu dönem Anadolu Selçuklularının zamanıdır.

Nasreddin Hoca, 1208'de Selçukluların önemli kentlerinden biri, bugün Eskişehir ilimize bağlı olan Sivrihisar'ın Hortu köyünde doğdu. Burada büyüdü, hayatının ilk yıllarını bu yerde geçirdi.

Nasreddin Hoca'nın Sözlüğü

13. Yüzyılda Anadolu'nun Durumu: Birçok medeniyetin kurulup yıkıldığı Anadolu'nun 13. yüzyılı Türkler açısından hem bir zirve hem de çöküş dönemi olmuştur.

Yüzyılın ilk yarısı, Anadolu Selçuklu Devleti'nin (1075-1308) adil yönetimi altında, ekonomi, sanat, eğitim ve bilim alanında müthiş bir dönemdi.

Kuzeyde Kırım, güneyde Halep'in alınmasıyla Anadolu'nun uzaktan savunma tedbirleri alınmış şehirler kalelerle güçlendirilmişti. Toplum sulh içindeydi. İnanç hürriyeti sayesinde Hıristiyanlar bile devlete gönülden bağlıydı. Ticaret ve tarım gelişmiş memleket dünya ticaret merkezi gibi olmuştu. Yollar, köprüler yapılmış, ülke hastane, medrese ve kervansaraylarla donatılmıştı.

Ancak yüzyılın ikinci yarısında başlayan isyanlar, şehzade kavgaları ve özellikle Moğol istilası Anadolu Türklerinin hayatlarında büyük tahribatlar yaptı. Halk yoksullaştı, toplumun huzuru ve güvenliği kalmadı.

Bu zorluklara karşı, Mevlâna Celâleddin Rumi (1207-1273), Hacı Bektaş-i Veli (?-1271), Yunus Emre (?-1320), Şeyh Edebali (?-1326) ve Sarı Saltuk (?-1298) gibi tasavvuf önderleri halkın maneviyatını güçlendirerek ayakta kalmasını, direnebilmesini sağladı. Elbette bunların arasında Nasreddin Hoca da vardı.

Hoca'nın Nüfus Cüzdanı

Asıl adı Nasiruddin Nusret'tir. Babası Abdullah Şemsüddin, köyün sevilen imamı olarak görev yapıyordu. Annesi ise köy sakinlerinden Sıdika Hanım idi. Hoca, annesini babasından önce kaybetti.

Minik Nasreddin

Babası imam olduğu için ilk dinî bilgilerini de aldığı eğitim-öğretim hayatına babasının dizinin dibinde başladı. Bu hem eğlenceli hem de sıkıcı bir durumdu. Çünkü öğretmeni babası olduğu için bazen nazlanabiliyordu. Fakat yaramazlık yaptığında öğretmenin onu şikâyet etmesine gerek yoktu! Babası olduğu için cezasını bizzat kendisi verebiliyordu!

Küçük Nasreddin henüz ufakciken hafızlık derecesinde Kur'an-ı Kerim öğrendi.

Nasreddin Hoca'nın Sözlüğü

İmam: Cemaate namaz kıldırın din görevlisidir.

Hafız: Kur'an-ı Kerim'in tamamını ezberleyen kimseye denir.

Vaiz: Dinî konularda halkı bilgilendirici konuşmalar yapan din alimi.

Delikanlı Nasreddin

Sonra tahsiline Sivrihisar ve Konya'daki medreselerde devam etti. Henüz taşımali eğitim uygulamasına geçilmediği için yatılı medrese öğrencisi oldu.

Dönemin popüler yabancı dilleri olan Arapça ve Farsça'yı ana dili gibi biliyordu. İslami ilimleri de sular seller gibi öğrendi.

Nasreddin Hoca'nın Sözlüğü

İslami İlimler: Tefsir, Hadis, Kelam, Fıkıh ve Tasavvuf bilgisidir.

Tefsir: Kur'an'ı Arapça dilbilgisi, hadis ve konu yönünden açıklamaktır.

Hadis: Peygamberimizin söz ve davranışlarıdır.

Kelam: İman ile ilgili konulardır.

Fıkıh: İnsanların ibadetleri, işlemleri ve sorumluluklarıdır.

Babasının vefatından sonra Hortu köyünde imamlık görevini üstlendi.

Ver Elini Akşehir

Bir süre sonra ama henüz genç bir yaşta iken Seyyid Mahmud Hayrani Hazretlerine intisap etmek üzere Akşehir'e gitti.

Nasreddin Hoca'nın Sözlüğü

Seyyid Mahmud Hayrani: Babası Selçuklu devlet adamlarından olup 13.yüzyılda yaşamış bir sufidir. Hacı Bektaş-ı Veli, Sadreddin Konevi, Mevlâna, Sultan Veled, Şems-i Tebrizi, Sarı Saltuk gibi velilerle aynı ortamlarda bulunmuştur.

Kasabayı beğenip yerleşen Nasreddin Hoca buradayken evlendi. İki kızı ve bir oğlu dünyaya geldi. Akşehir'de bir de vakıf kurdu.

Hoca, Sivrihisar'dan sonra Akşehir ve Konya'da da kadılık, imamlık, vaizlik ve hocalık görevlerini yaptı.

Nasreddin Hoca'nın Sözlüğü

İntisap: Tarikata girmek, bir şeyhe tabi olmak anlamındaki tasavvuf terimidir.

Tarikat: Allah'a ulaşmak için benimsenen yol ve bu usulü uygulayanların topluluğudur.

Tasavvuf: İslami hükümler çerçevesinde yaşanan manevi hayat tarzıdır.

Sufi: Tasavvufi bir hayat yaşayarak Allah'ın yakınlığını kazanmaya çalışan kimsedir.

Veli: Allah dostu anlamında bir tasavvuf terimidir.

Şanına Yakışan Güldüren Bir Türbe

Nasreddin Hoca 76 yaşına kadar yaşadı. 1285'te Akşehir'de vefat etti. Kasabanın eski Selçuklu mezarlığına defnedildi. Mezarı daha sonra türbe hâline getirildi.

Nasreddin Hoca'nın Sözlüğü

Türbe: Tanınmış Müslümanların mimari özellikte inşa edilen mezarlardır.

Nasreddin Hoca'nın türbesi görenleri gülümsetecek bir yapıdır. Onun muzip karakterine uygun olarak üç tarafı tamamen açık olup bir tarafında kapısı vardır. O kapısında da kocaman bir kilit bulunur.

Çoluğu Çocuğu, Torunu Torbası

Hocanın oğlu Ömer, Sivrihisar'a yakın Sultana köyünde, kızlarından Fatma Hatun Sivrihisar'da, diğer kızı Dürri Melek Hatun ise Akşehir'de yaşayıp vefat ettiler. Nasreddin Hoca'nın dördüncü göbekten torunu olan Hızır Bey Çelebi (1407-1458) İstanbul'un ilk kadısı ve Fatih Sultan Mehmed'in hocasıydı.

19. Yüzyıla Kadar Süren Soyu

Nasreddin Hoca'nın oğlu Sinan Pařa (1440-1486) Edirne'de okuyup müderris yani günümüzdeki anlamıyla öğretim üyesi olmuş, 1470'te Fatih Sultan Mehmed tarafından Vezirliğe getirilmiştir. 1476'da Veziriazam olmuş, bir yıl sonra Sivrihisar müderris ve kadılığına atanmıştır. II. Bayezid'e de vezirlik yapan Sinan Pařa, Gelibolu Sancak Beyliği de yapmıştır. Nasreddin Hoca'nın soyundan gelen torunları ve onların ardından gelenleri 19. yüzyıla kadar İstanbul'da yaşadılar. Hoca öylesine hürmet edilen biriydi ki asırlar sonra bile Osmanlı Devleti onun torunlarını koruyup kollamaya devam etti.